

BIBLIOTEKA ZA SLIJEPA I SLABOVIDNA LICA U R BOSNI I HERCEGOVINI

Sarajevo, Avdage Šahinagić 14/1, tel/fax 447 749

Na osnovu člana 7. a u vezi sa članom 3. Zakona o Biblioteci za slijepa i slabovidna lica u R Bosni i Hercegovini ("Službeni list R BiH", broj 9/95), i člana 35. Pravila Biblioteke za slijepa i slabovidna lica u BiH, direktor d o n o s i:

PROGRAM – PLAN RADA za 2023. godinu

Program rada Biblioteke za slijepa i slabovidna lica u R Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Biblioteka) proizilazi iz djelatnosti Biblioteke propisane Zakonom i Pravilima Biblioteke, kao i stvarnih potreba slijepih korisnika usluga biblioteke. Ostvarivanje dinamike realizacije programskih zadataka Biblioteke zavisiće prvenstveno od materijalnih mogućnosti Biblioteke.

I-PROGRAMSKI ZADACI

Polazeći od materijalnih mogućnosti i potreba slijepih korisnika Biblioteke u 2023. godini Biblioteka će svoje aktivnosti usmjeriti na izvršavanje sljedećih programskih zadataka:

1. Bibliotečka građa

1.1. U cilju prikupljanja bibliotečke građe u zemlji i inostranstvu uspostaviće se kontakti sa bibliotekama i sličnim ustanovama za slijepa i slabovidna lica radi prikupljanja bibliotečke građe (otkupom, razmjenom, poklonom) i tražiti kataloge knjiga, brošura, periodike i drugih publikacija u tehnikama dostupnim slijepim i slabovidnim licima. Na osnovu tako uspostavljenih kontakata ostvario bi se uvid u fond bibliotečke građe biblioteka i sličnih ustanova za slijepa i slabovidna lica u zemlji i inostranstvu, što će omogućiti sačinjavanje selektivnog izbora bibliotečke građe za potrebe Biblioteke.

1.2. Na osnovu postignutih rezultata u prikupljanju građe potrebno je obezbjediti njenu stručnu obradu i odgovarajuće čuvanje, kao i korištenje i pružanje pomoći pri izboru i korištenju ove građe na teritoriji BiH na način utvrđen Pravilima Biblioteke.

1.3. U cilju efikasnijeg rada Biblioteke i približavanja bibliotečke građe čitaocima u unutrašnjosti BiH, kao i onima van BiH Biblioteka će organizovati rad isturenih odjeljenja u sjedištima kantona odnosno u mjestima gdje živi veći broj slijepih i slabovidnih lica i to:

Bihać, Tuzla, Travnik, Zenica, Goražde, Visoko, Maglaj, Štokholm (Švedska) Gradačac Visoko, Donji Vakuf, Mostar, Užice i Zrenjanin, (Srbija), Bijeljina, Novi Grad, te sagledati mogućnosti otvaranja isturenih odjeljenja i u drugim većim gradovima u BiH kao i regiona.

1.4. Specifične usluge i materijali moraju se obezbjediti svim korisnicima jer se zna da ne mogu koristiti uobičajene usluge i materijale a to je:

- stvaranje i jačanje čitalačkih navika kod djece najmlađeg uzrasta;
- podrška individualnom i samostalnom obrazovanju, kao i formalnom obrazovanju na svim nivoima;
- obezbjeđivanje mogućnosti za lični kreativni razvoj;

- stimulisanje mašte i kreativnosti djece i mladih ljudi;
- promoviranje svijesti o kulturnom naslijeđu,poštovanju umjetnosti,naučnim dostignućima i inovacijama;
- mogućnost kulturnog izražavanja u svim umjetničkim vještinama;
- poticanje međukulturnog dijaloga i zaštita kulturnih različitosti;
- potpora usmenoj tradiciji;
- obezbjedivanje pristupa slijepim građanima svim vrstama informacija koje se tiču njihove zajednice;
- adekvatno informiranje lokalnih zajednica,preduzeća,asocijacija i interesnih grupa;
- unapređivanje razvoja informacionih i kompjuterskih vještina u tehnikama za slijepe;
- podrška i učestvovanje u svim aktivnostima opismenjavanja i programa za sve starosne grupe i iniciranje takvih aktivnosti,ako je potrebno.

2.Izdavačka djelatnost

- 2.1. Stručni savjet Biblioteke sačinije Prijedlog izdavačkog plana Biblioteke za 2023. godinu kojim će se utvrditi broj naslova za izdavanje u pojedinim tehnikama za slijepe (Brajevo pismo,zvučna tehnika (audio i digitalna),Daisy format i uvećani tisak).
- 2.2.U dva tonska studija i Brajevoj štampariji organizovaće se snimanje i umnožavanje naslova na nosačima zvuka te štampanje Brajevih knjiga prema Izdavačkom planu biblioteke.
- 2.3.Časopis "Svjetlo misli" izdavaće se jednom mjesečno na CD-u u Daisy formatu u trajanju od šest sati snimljenog teksta.
Razmotrit će se mogućnost izdavanja sličnog časopisa i na Brajevom pismu,o čemu će odluku donijeti Upravni odbor na prijedlog Izdavačkog savjeta,kada se zato obezbjeđe zakonske pretpostavke kao i potrebna finansijska sredstva.
- 2.4.U skladu sa materijalnim mogućnostima i potrebama Biblioteke izvršiće se nabavka nedostajuće opreme,ambalaže i repromaterijala za Brajevu štampariju.
- 2.5. U cilju nastavka dobre saradnje sa Aktivom Synskadade iz Švedske potrebno je napraviti kvalitetnu analizu učinjenog i realno sagledati mogućnosti za razvoj biblioteke.
- 2.6. Izdavačka djelatnost ove biblioteke prema mišljenju Centra za ISBN broj u BiH spada u prvu kategoriju izdavača u Bosni i Hercegovini.
- 2.7. Pokrenuti aktivnosti u vezi sa Online bibliotekom i učiniti je dostupnom korisnicima.

3.Naučno-istraživački rad

- 3.1. Shodno Pravilima Biblioteke i relevantnim međunarodnim standardima ustrojice se odgovarajuće baze podataka,a naročito katalog,dokumentacija o bibliotečkoj građi na osnovu sadašnjeg stanja,evidencije o korisnicima,korištenju bibliotečke građe,utrošku finansijskih sredstava za nabavku,izdavanje,štampanje,snimanje i kopiranje bibliotečke građe i druge evidencije u okviru djelatnosti Biblioteke.Uspostaviće se saradnja sa drugim informacionim centrima u zemlji i inostranstvu u cilju formiranja jedinstvene baze podataka,organizovanom protoku informacija i unapređenju informaciono-dokumentacionih poslova.
- 3.2.U skladu sa finansijskim mogućnostima Biblioteka će okupiti učenike i studente koji spadaju u kategoriju slabovidnih ili slijepih osoba i osigurati obuku iz stranih jezika,korištenja interneta i rukovanja pomagalicama te organizovati književne večeri u toku svakih tri mjeseca a po potrebi i češće.
- 3.3. Pošto je Biblioteka uključena u kooperativni on-line bibliografski sistem i servis(COBISS) što ovu Biblioteku čini sastavnim dijelom mreže biblioteka u

regionu, kao i u IFLA-internacionalna organizacija koja okuplja sve biblioteke svijeta (školske, univerzitetske, specijalne, ...) biće potrebno pratiti sve stručne seminare u organizaciji navedenih institucija širom svijeta.

4. Izložba bibliotečke građe i pomagala

4.1. Radi popularizacije knjige u tehnikama za slijepu i ove godine Biblioteka će učestvovati na sajmovima knjiga i učila u: Frankfurtu (Njemačka) Sarajevu, Zagrebu, Beogradu, Podgorici i Banjoj Luci.

4.2. Nastaviće se rad na obezbjeđenju sadržaja za organizovanje stalne i povremenih izložbi bibliotečke građe i pomagala.

Stalna izložba će se organizovati u Klubu prijatelja Biblioteke a povremene izložbe bibliotečke građe će se organizovati po isturenim odjeljenjima Biblioteke, te drugim institucijama kulture u BiH.

4.3. Organizovanje promocija izdavačke i bibliotečke djelatnosti na savjetovanjima u Bihaću (Juni na Uni) na Samer buk fest – Sarajevo, Dječija nedelja u Sarajevu, Knjige u nišama – Sarajevo, Međunarodni internacionalni sajam u Podgorici, te svim drugim mjestima za koje se ukaže potreba.

5. Saradnja sa srodnim institucijama u zemlji i inostranstvu

5.1. U cilju unapređenja svog rada Biblioteka će i nadalje pratiti svjetska dostignuća iz domena svoje djelatnosti. Ova saradnja odvijaće se u raznim oblicima, naročito razmjenom informacija, iskustava i bibliotečke građe i posjetama odgovarajućim institucijama kao što su: Ambasade i diplomatska predstavništva koja imaju sjedište u Sarajevu, Bošnjački institut, Udruženje književnika, Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Biblioteka grada Sarajeva, Centar za slijepu djecu i omladinu, Rijaset IZ, El-Kalem i druge vjerske organizacije u BiH.

U inostranstvu saradnja će se odvijati sa Bibliotekom slijepih Švedske, Hrvatskom knjižnicom slijepih, Bibliotekom za slijepu Crne Gore i bibliotekama slijepih Vojvodine, Srbije i Kosova te Gradskim bibliotekama u Bijeljini (RS), Novom Gradu (RS) Užicu, Zrenjaninu i Zaječaru (Srbija).

6. Ostali programski zadaci

6.1. Radnici Biblioteke obavljaće sve stručne, materijalno-finansijske, administrativno-tehničke i pomoćne poslove za biblioteku i njene organe, uključujući i isturena odjeljenja. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta je predviđeno ukupno 16 radnih mjesta ali zbog finansijskih problema poslovi se raspoređuju na navedeni broj radnika tako da skoro svaki radnik pokriva dva radna mjesta.

Pored toga za privremene i povremene poslove biće angažovani : spikeri – čitači i drugi stručni radnici za Brajevo pismo (urednik, korektor...).

II-PRETPOSTAVKE I UVJETI ZA REALIZACIJU PROGRAMA RADA

Za normalan i efikasan rad Biblioteke neophodno je obezbjediti određene pretpostavke bez kojih Biblioteka ne može Zakonom i Pravilima utvrđene zadatke ispunjavati i realizovati Program rada za 2023. godinu. Te pretpostavke, uvjeti i problemi su:

1. Prostorni;
2. Statusni;

3.Materijalno-finansijski;

4.Kadrovski.

Prostorni problemi

Da bi Biblioteka mogla uspješno obavljati svoju djelatnost neophodno je odmah vratiti u posjed dio poslovnog prostora u ulici Avdage Šahinagića broj 14 za koji je Biblioteka zaključila Ugovor o zakupu sa Općinom Stari Grad.Riječ je o prostoru koji se sastoji od hodnika sa ugrađenim bibliotečkim plakarima i toaletom.

Drugi problem jeste da je Savez slijepih građana Federacije BiH, koji je upisan u ZK uredu kao nosilac prava korištenja i raspolaganja dijela poslovnog prostora cca 200 m²,najavio potraživanje zakupnine u iznosu od 10 KM/m² i ujedno zaprijetio deložacijom biblioteke u slučaju ne ispunjavanja obaveze.

Biblioteka nema namjeru plaćati traženu zakupninu iz razloga što taj prostor koristi neprekidno od 1978.godine i što je namjenski dodjeljen za smještaj bibliotečke građe a sve usluge koje se pružaju slijepim licima u navedenom prostoru su besplatne tako da rukovodstvo Saveza iz svojih ličnih interesa potražuje navedeni iznos zakupnine tog prostora.

Statusni problemi

Radi rješavanja statusnog pitanja Biblioteke pokrenuta je inicijativa kod Vijeća ministara BiH u cilju ubrzanog donošenja Zakona o nastavku rada institucija kulture od državnog značaja među kojima je i Biblioteka za slijepa i slabovidna lica , kojim bi se regulisalo pitanje osnivača,djelatnost Biblioteke,finansiranje i druga pitanja od značaja za rad ove jedinstvene institucije BiH.

Pravni osnov za pravilno i zakonito rješavanje statusa jeste Aneks IV Dejtonskog mirovnog sporazuma u kontekstu sljedećih odredbi:

- 1.Kontinuitet pravnog postojanja države BiH(Član I/1);
- 2.Kontinuitet pravnih propisa Bosne i Hercegovine(Aneks II/2);
- 3.Kontinuitet rada državnih organa BiH (Aneks II/4).

Materijalno-finansijski problemi

Da bi Biblioteka mogla obavljati Zakonom utvrđenu djelatnost,neophodno je obezbjediti finansijska sredstva u ukupnom iznosu od **470.000,00 KM** iz:

- Budžeta institucija BiH;
- Budžeta Vlade Federacije BiH;
- Budžeta Kantona Sarajevo
- Grada sarajeva i općina koje ulaze u Grad Sarajevo.

Kadrovski problemi

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Biblioteke za slijepa i slabovidna lica u RBiH,predviđen je broj 16 radnih mjesta a popunjeno je 8, koji je čak i nevažeći jer je isti bilo potrebno usaglasiti sa Zakonom o radu i to 2016.godine što nije učinjeno zbog nepostojanja Upravnog odbora koji je nadležan za donošenje normativnih akata.Poznato je da je osnivač biblioteke Skupština Republike BiH.

III-NAČIN REALIZACIJE PROGRAMA RADA

Radi realizacije ovog Programa rada biće neophodno ostvariti saradnju sa Vijećem ministara BiH, Ministarstvom civilnih poslova, Vladom Federacije BiH, nadležnim ministarstvima Federacije BiH, kantonima, Gradom Sarajevo, općinama, organizacijama slijepih i slabovidnih lica u BiH, Centrima za slijepa i slabovidna lica, srodnim institucijama u zemlji i inostranstvu, humanitarnim i drugim organizacijama. Dok se ne steknu povoljni politički uvjeti da Parlamentarna skupština BiH donese novi Zakon o Biblioteci za slijepa i slabovidna lica u Republici BiH, radiće u skladu sa postojećim zakonom kojim je i osnovana.

Za izvršenje ovog Programa rada odgovoran je direktor Biblioteke.

1. PROGRAMSKI ZADACI

Područje aktivnosti biblioteke će se ogledati u:

1.1. Bibliotekarstvo

... se Bibliotekarska i slična ustanova...
... gradnja...
... izdavaštva...

Broj: 01-02-19-1 /23
Sarajevo, 02.02.2023. godine

DIREKTOR
Sakib Pleh